

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
 izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
 v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
 sprejema tudi oglašni oddelek „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Predlog odbora petorice izroččen

Odločilna seja italijanske vlade bo šele v soboto — V pristanek Italije ne veruje nihče več — Francija poiše z Anglijo? — Tudi v Tripolitaniji vre — Angleško brodogradništvo v Sredozemskem morju

Predlog izroččen

ZENEVA, 19. septembra. Odbor petorice je včeraj dokončno dovršil svoje delo in dal nalog predsedniku de Madariagi, da izroči predlog italijanskemu delegatu baronu Aloisiju in abesinskemu delegatu Teklu Havaratiu. Baron Aloisi je imel nato dolg telefonski razgovor z Rimom in je dobil nalog, da se takoj odpelje iz Zeneve domov. Pričakovanje, da bo Italija že na včerajšnji seji ministrskega sveta zavzela končno stališče do predloga petorice, se ni uresničilo, ampak bo odločilna seja šele v soboto. Kakšni bodo sklepi, pač ne more biti nobenega dvoma. Italijanski listi so pisali že včeraj, da ta predlog ne more v ničemer spreminiti zadržanja Italije.

Stališče Abesinije

ADIS ABEBA, 19. septembra. Na vešči, da je odbor petorice sestavil predlog, po katerem naj bi Italija dobila v imenu Društva narodov nad Abesinijo neke vrste mandat, je dejal abesinski cesar nekemu angleškemu novinarju, da je Abesinija članica Društva narodov in zaradi tega ne more biti stavljena pod mandat druge članice Društva narodov. To bi bilo v navzkrižju s paktom Društva narodov, ki ne bi moglo niti smelo podeliti takega mandata. Ako pa bi tudi Društvo narodov nekaj takega sklenilo, Abesinija tega nikoli ne bi sprejela.

Pripravljenost v Italiji

ZENEVA, 19. septembra. Položaj, ki je nastal po dovršitvi dela odbora petorice, ni prav nič boljši, kakor je bil poprej. Nihče ne pričakuje od tega nikake mirne rešitve in vse je prepričano, da se bo vse vprašanje rešilo le potom vojne. To dokazuje tudi postopanje Italije, ki nadaljuje vsak dan hitreje priprave za vojno. Na včerajšnji seji italijanske vlade je bilo tako sklenjeno, da se proglasi nad vso državo alarmna pripravljenost. Povsod so pripravljene topovi, žarometi in avioni. Vhode v luke varujejo torpedovke. Na vseh mejah je bilo uvedeno najstrožje nadzorstvo. Obenem je bilo sklenjeno razpisati novo notranje posojilo, povečati neke davke in tudi tarife na železnice. Med tem pa poročajo tudi iz Abesinije, da bo abesinska vojska takoj prešla v akcijo čim Italija odkloni predlog odbora petorice. Bojno razpoloženje v Abesiniji je tako, da vojakov ne bo mogoče več nadalje zadrževati.

Francija za sankcije

LONDON, 19. septembra. Tukajšnji listi pišejo, da Društvo narodov ne bo moglo čakati s svojimi nadaljnjimi sklepi šele na pričetek vojne v vzhodni Afriki, ampak bo moralo postopati po čl. 10 in 11. pakta Društva narodov takoj, čim Italija odkloni predlog odbora petorice. V tem oziru se vrše živahna pogajanja med Londonom in Parizom in se pričakuje, da se bo Francija končno le odločila za Društvo narodov in angleško stališče. Mussolini pričinja že uvidevati, da bo sodelovanje Francije in Anglije v

bližnji bodočnosti še mnogo tesnejše, kakor je bilo kdaj prej.

Vstaja v Tripolitaniji

RIM, 19. septembra. Vsi znaki kažejo, da se pripravljajo v italijanskih severnoafriških kolonijah Tripolitaniji in Kirenaiki vstaja domačega prebivalstva proti italijanski nadoblasti, ki bo izbruhnila takoj, čim Italija napade Abesinijo. Trideset tisoč Senusičev, ki so po zadnji vstaji pobegnili v Egipt in drugam, se pripravljajo z orožjem na vrnitev. Italija računa s tem in je sedaj dobilo nalog

30.000 vojakov podati se takoj v italijansko severno Afriko. Po prihodu teh čet bo imela Italija tam 70.000 mož.

Priprave v Angliji

ALEKSANDRIJA, 19. septembra. Anglija je doslej poslala v Sredozemsko morje že preko 200 bojnih ladij. Samo v Aleksandriji jih je 89, v Palestini 20, v Suez 6, v Adenu 20 in v Gibraltar 70. Obenem je dobilo tudi tihomorsko brodogradništvo nalog, da se takoj poda v Sredozemsko morje.

Dogodki svetovne politike

Evropa in vzhodnoafriški konflikt

Vojna proti Abesiniji postavlja Evropo pred dve možnosti, ki sta obe usodnega pomena

Italijansko-abesinski spor, o katerem se je spočetka zdelo, da se tiče Evrope le posredno, posega z vsakim dnem bolj v usodo našega kontinenta in se bliža kulminaciji, ki bo postala zgodovinskega pomena, pa naj se zaključijo tako ali tako. Težkim posledicam se Evropa, ako se še v zadnjem trenutku ne zgodi čudež, v katerega pa nihče ne veruje, v nobenem primeru ne more izogniti. Ako se Italija ne vda in se ne zadovolji s kompromisno rešitvijo brez vojne proti Abesiniji, ostaneta Evropi samo dve poti: pustiti Italiji proste roke, ali pa se čiti po sankcijah.

Na prvi pogled se zdi prva pot kaj lahka, toda v resnici bi bila usodno pogubna. S tako rešitvijo bi bilo za vse večne čase pokopano sedanje Društvo narodov, ker ga ne bi zapustila samo Anglija z dominioni, ampak bi izstopile tudi razne druge države. Kakšen smisel bi pa tudi imelo biti v Društvu narodov, ki ne izpolnjuje glavne naloge, zaradi katere je bilo ustanovljeno, naloge preprečevati krvava obračunavanja med svojimi članicami in ščititi napadene pred napadalci? To, kar se dogaja sedaj v Afriki, bi se moglo jutri ponoviti v Evropi in nihče ne bi imel pravice zgrazati se nad nemočjo Društva narodov, ako mu sedaj ne pomaga do avtoritete. Nato mora misliti zlasti Francija, kateri sporočajo iz Londona čisto odkrito, da naj se ne zanaša na Društvo narodov, Anglijo, ali kogarkoli, ako bi njo ali katero njeno zaveznico odnosno varovanko (Avstrijo!) napadla Nemčija, v primeru da se sedaj ne postavi do skrajnih konsekvenc na stran Društva narodov in Anglije. Dopustiti sedaj mirno vojno v vzhodni Afriki, pomeni torej dopustiti že vnaprej vsakomur, pa bodisi v Evropi ali kje drugje, da se tudi posluži vojne v sporu s svojim sosedom. To se pravi: priznati vojno zopet kot splošno dopustno sredstvo! V tem primeru bi pa bilo tudi konec vseh upov na kakršenkoli skupni sporazum in kolektivno varnost. Vrnili bi se k sistemu zavezniških blokov, v katerih bi se pokazale najprej konture angleško-nemške zveze s še celo vrsto manjših držav

okoli njiju. Obnovili bi se časi, ko bi pripravljali evropski narodi vojno drug proti drugemu.

Druga pot, to so sankcije proti napadalcu, je pa tudi prav tako usodna. V tem primeru bi Italija sicer res zapustila Društvo narodov, toda sankcij se s tem ne bi obranila. Vprašanje pa je, kaj pomenijo sankcije v svojih eventualnih možnostih? Mussolini je že ponovno zagrozil, da bo Italija napovedala vojno vsakomur, ki bi se pridružil sankcijam in jih skušal izvajati in prav nobenega vzroka ni, da mu tega ne bi verjeli, zlasti ako pomislimo, kaj pomeni njegova druga izjava, da stavi Italija sedaj vse le na eno samo karto! Ako bi torej Italija odgovorila na sankcije z vojno proti izvajalcem sankcij, bi bila tu prva na vrsti Anglija. Da bi pa spopad med Italijo in Anglijo ostal osamljen, tega pač nihče na svetu ne veruje. Iz tega spopada bi se takoj razvila velika evropska vojna, od katere bi bil do novega svetovnega klanja morda le še en sam korak. Mirnejše bi Evropa lahko pričakovala usodne bodoče dni samo tedaj, ako bi vedela, da se bo eventualna vojna omejila le na spopad članic Društva narodov z Italijo, dasi tudi to ne bi bila nobena majhna »kazenska ekspedicija«. Mussolinijeva grožnja z 10 in več milijoni oboroženih mož spričo priprav fašizma v zadnjih letih ni tako nepomembna, kakor bi kdo utegnil misliti.

Nobenega dvoma tudi ni, da ne bi celo le na spopad Evrope z Italijo omejena vojna povzročila v Evropi velike spremembe, pa ne samo glede regrupacije političnih sil, ampak tudi glede teritorialnih sprememb. Mussolini je dejal čisto pravilno, da bi sklep o sankcijah (ako odgovori Italija na nje z vojno) povzročil nevarnost popolne izpremembe evropskega zemljevida. Vprašanje je le komu v korist in komu v škodo? Čisto gotovo bi izid, kakršen bi že bil, imel tudi v tem oziru velik pomen.

Tako stoji Evropa zaradi vzhodnoafriškega konflikta pred usodnimi odločitvami, pa naj krene levo ali desno. Le mirna rešitev tega konflikta bi jo mogla obdržati na sedanji poti.

Na tistišcu domače politike

Politični ocvirki

Kesanjka JRZ. V svoji zadnji številki piše beograjski »Ošišani jež« pod naslovom »Novi monopolisti formule«: Državna tiskarna daje od jutri naprej v prodajo nove monopolizirane formulare »Partijska kesanjka«, ki se lahko dobijo v vseh trafikah, kioskih in na železniških postajah. V državni tiskarni se prodajajo ti formulari samo v serijah po 1000 kosov. Pod tem besedilom objavlja »Ošišani jež« vzorec takšne »kesanjke«, kjer so med drugim naslednje rubrike: »G... iz... želi stopiti v JRZ in ji topot ostati zvest. Poklic, predkaznovan, ali je soudeležen pri našiški aferi. Če ni soudeležen, zakaj ni? Ali nosi klobuk, šušaro, kapo, fes ali hodi gologlav? Ali ume peti sevdalinke? Kolikokrat je menjal stranke? Ako jo je menjal, ali je bilo to zaradi dnevnice in intervencij, ali pa iz prepričanja? Ali ima običaj, da daje večerje in v kakšnem namenu? Ali ima veselje do konjev? Kakšno pleme ima najrajši? Ali ve kaj hoče? Kaj misli o zvestobi v splošnem in kaj o prisegi posebej? Katerim strankam je doslej pripadal?

Blagoslovi JRZ. »Slovenski Gospodar« poroča iz Marenberga: »Izgledi na boljše razmere, ki se nam obetajo, so opogumili kar šest parov, da so si izbrali skupno življenjsko pot in stopili v zakon.« Upanje na boljše razmere, ki se nam obetajo, je vzbudil gotovo vstop bivše SLS v JRZ. In če so slovenski klerikalci stopili v zakon s srbskimi radikali, zakaj ne bi še drugi?

Oluno v svet

BOLGARIJA IN BALKANSKA ZVEZA.

SOFIJA, 19. septembra. Po izjavi zunanjega ministra Kiosevanova se bo Bolgarija v kratkem priključila balkanski zvezi.

USA ZA SANKCIJE?

WASHINGTON, 19. septembra. Ameriški zunanji minister Hull je podal izjavo z apelom na Italijo in Abesinijo za mirno poravnava spora, iz katere bi se dalo sklepati, da se bo tudi Amerika v primeru potrebe priključila akciji za ohranitev miru.

VIHAR V ANGLIJI.

LONDON, 19. septembra. Vihar, ki je pustošil po južni Angliji, je povzročil več milijonov funtov šterlingov škode. Takega viharja že ni bilo od srede prejšnjega stoletja. V viharju je bilo ubitih tudi 10 ljudi, preko 100 pa jih je bilo ranjenih. Pri popravi nastale škode je zaposlenih 60.000 delavcev.

Jugoslovanski državljani v Avstriji.

Po zadnjem avstrijskem ljudskem štetju živi v Avstriji 289.305 tujih državljanov, med temi 30.940 jugoslovanskih državljanov, ki so se pa vpisali večinoma za Nemce (ali pa so jih za Nemce le napravili?). Za Slovence se jih je prijavilo 5.290, za Hrvate in Srbe pa 603. Na Štajerskem samem živi 19.026 jugoslovanskih državljanov, od teh 2793 Slovencev in 135 Srbohrvatov, na Koroškem pa 4529 jugoslovanskih državljanov in 1885 Slovencev ter 12 Srbohrvatov. — Potemtakem naj bi živelo v vsej Avstriji 25.047 jugoslovanskih Nemcev. To število je vsekakor previsoko in je gotovo med njimi nekaj tisoč Slovencev, ki so se prostovoljno ali neprostovoljno izdali za Nemce.

Domači razgledi

Znižanje prejemkov državnih in samoupravnih nameščencev

Nova uredba o draginjskih dokladah — Izvajati se prične s 1. oktobrom t. l.

BEOGRAD, 19. septembra. Včeraj je bila objavljena uredba ministrskega sveta o znižanju osebnih prejemkov državnih in samoupravnih nameščencev. Glavne določbe uredb so:

Osebnostne doklade

Spremenjena je uredba o draginjskih dokladah od 12. marca 1932. in so določene nove draginjske doklade v mesečnih zneskih:

predsednik vlade	4000 Din.
ministri in bani	3000 Din.
uradniki državne uprave in prometnih ustanov	
(prva številka znači položano skupino in stopnjo, naslednje tri številke draginjske doklade za prvi, drugi in tretji draginjski razred):	
III.—1	Din 100, 0, 0
III.—2	Din 220, 0, 0
IV.—1	Din 340, 100, 0
IV.—2	Din 460, 220, 120
V.	Din 520, 280, 180
VI.	Din 580, 340, 240
VII.	Din 640, 400, 290
VIII., IX. in X.	Din 680, 440, 340

Oficirji in odgovarjajoči čini pri mornarici:

brigadni general I.	Din 100, 0, 0
brigadni general II.	Din 220, 0, 0
polkovnik	Din 340, 100, 0
podpolkovnik	Din 460, 220, 120
majorski	Din 520, 280, 180
kapetan I.	Din 580, 340, 240
kapetan II.	Din 640, 400, 290
poročnik in podporoč.	Din 680, 440, 340
Zvaničniki civilnega reda:	Din 680, 490, 450.

Zvaničniki prometnih ustanov I. kategorije: Din 680, 480, 440; v 4. skupini Din 670, 480, 430.

Zvaničniki II. kategorije:

1. skupina	Din 660, 490, 440
2. skupina	Din 640, 480, 430
3. skupina	Din 610, 450, 410
Služitelji civil. reda	Din 520, 430, 410
Služitelji prom. ust.	Din 520, 420, 390

Poročena državna nameščenska nima pravice do osebnih doklad. To pa ne velja, kadar stanujeta mož in žena v raznih krajih, kadar je žena zakonito ločena ali živi ločeno od moža zaradi zakonskih razprtij.

Rodbinske doklade

Rodbinske doklade pripadajo za vsakega otroka, rojenega v zakonitem roku ali pozakonjenega in znašajo: a) po 110 Din na mesec, če ima nameščenec do tri otroke; b) po 120 Din na mesec, če ima nameščenec več ko tri otroke. Za podčastnike v vojski in mornarici ostanejo tudi nadalje v veljavi dosedanje določbe. Ako sta mož in žena državna nameščenca ali je eden izmed zakoncev državni nameščenec, drugi pa banovinski, občinski ali zasebni nameščenec ali upokojenec, rodbinska doklada za otroka ne pripada ne možu, ne ženi. Če živi ločeno zaradi zakonskih razprtij ali ločitve zakona, pripadajo rodbinske doklade za otroka tistemu zakoncu državnemu nameščencu, ki otroka vzdržuje. Ako je mati državna nameščenska, oče pa zasebnega poklica, mati nima pravice do rodbinske doklade za otroka, izvzemši, če je oče siromašen in nesposoben za zasluževanje. To velja tudi v primeru njegovega ločenega življenja ali ločitve zakona. Ako žena, ki je državna, banovinska, občinska ali zasebna nameščenska, oziroma upokojenka, živi ločeno od moža državnega nameščenca, se ima rodbinska doklada za otroka izplačati ženi, če ga ona vzdržuje. Rodbinske doklade za otroke ne pripadajo: a) kadar je otrok izpolnil 16. leto; b) kadar je otrok v javni ali zasebni službi in ima več ko 150 Din na mesec, ali mu pa delodajalec daje brezplačno oskrbo brez plačila; c) kadar je otrok spravljen v civilnem, vojaškem, dobrodelnem in vzgojnem zavodu, kjer ima brezplačno oskrbo; d) kadar otrok, bodisi od domačih ali inozemskih ustanov dobiva podporo ali pokojnino ali kaj podobnega več ko 150 Din

na mesec; d) kadar ima otrok od lastnega imetja, premičnega ali nepremičnega, dohodka večje od 200 Din na mesec; e) kadar dobiva otrok po smrti drugega roditelja rodbinsko pokojnino ali invalidno podporo večjo od 250 Din na mesec. Za sprejemanje rodbinskih doklad za otroka mora nameščenec predložiti pristojni blagajni prijavo v obliki navadne vloge in v njej tole izjaviti, da: a) žena ni državna, samoupravna ali zasebna uslužbenka ne upokojenka; b) otrok ni zaposlen ne v javni ne v zasebni službi; c) otrok ni spravljen ne v civilnem, vojaškem, dobrodelnem ali vzgojnem zavodu; d) otrok ne prejema ne od nobene domače ne tuj ustanove podpore ne pokojnine ne daril; e) otrok nima lastnega premičnega ne nepremičnega imetja; e) otrok ne uživa rodbinske doklade ne invalidne podpore.

Orožniki in graničarji

narednik vodnik I.	Din 950, 890, 830
narednik vodnik II.	Din 870, 840, 790
narednik vodnik III.	Din 830, 800, 770
narednik	Din 780, 770, 760
podnarednik	Din 780, 770, 750
kaplar	Din 770, 760, 740
stalni orožnik	Din 760, 720, 620

Rodbinske doklade za ženo iz čl. 83 prvega odstavka o orožnikih od 3. novembra 1931. se ukinejo, rodbinske doklade za vsakega zakonskega ali pozakonjenega otroka pa znašajo: a) po 110 Din na mesec, če ima orožnik tri otroke; b) po 120 Din na mesec, če ima orožnik več ko tri otroke.

Osebnostne doklade graničarjev so: narednik-vodnik 750 Din, narednik 710 Din, podnarednik 670 Din, kaplar 630 Din, redov 580 Din. Rodbinske doklade za vsakega otroka znašajo po 110 Din na mesec.

Vpokojenici

Ako sta mož in žena osebna upokojenca ali je eden izmed obeh osebni upokojenec, drugi pa državni, banovinski, občinski ali zasebni nameščenec, oziroma upokojenec, ne pripada rodbinska doklada za otroka ne možu ne ženi. Če živi ločena zaradi zakonskih razprtij, ali v ločenem zakonu, pripada rodbinska doklada za otroka soprogu, državnemu upokojenecu, ki prehranjuje otroka. Če je mati osebna upokojenka, oče pa zasebne profesije, mati nima pravice do rodbinske doklade za otroka, razen ako je oče siromašnega stanja in si ne more služiti kruha. To ne velja za primer njegovega ločenega življenja ali zakonske ločitve. Omožene žene, osebne upokojenke, nimajo pravice do osebnih doklad, če jim je pokojnina odmerjena po prejemkih zakonov, ki so stopili v veljavo po 31. avgustu 1923. leta, imajo pa pravico do polovice osebnih doklade, če jim je pokojnina odmerjena po prejemkih zakonov, ki so dobili obvezno moč pred 1. septembrom 1923. leta. To velja tudi za osebe, naštetje v čl. 11.

Kot omožene ne veljajo vdove in žene, ki žive ločeno od moža radi zakonskih razprtij.

Glede rodbinske doklade za otroke veljajo analogne določbe kakor za aktivne nameščence.

Rodbinska doklada pripada za vsakega otroka, rojenega v zakonitem braku ali pozakonjenega, in znaša: a) 110 Din mesečno, če ima upokojenka do tri otroke; b) 120 Din mesečno, če ima upokojenec več ko 3 otroke.

Osebna in rodbinska doklada ne pripada upokojenecem, ki imajo od posestva ali osebnega dela mesečni dohodek, ki presega v I. draginjskem razredu 3000 Din, v II. razredu 2000 Din in v III. razredu 1000 Din.

Pripravniki in dnevničarji

Plače uradniških pripravnikov v prvem draginjskem razredu za 4 odst., v drugem draginjskem razredu 5 odst. in v tretjem draginjskem razredu 6 odstotkov. Poleg plače pripada uradniškim pri-

pravnikom tudi rodbinska doklada za otroke pod pogoji, ki veljajo za ostale državne uslužbence. Te določbe ne veljajo za poročene žene, katerim se izplačujejo zmanjšane plače na podlagi rešitve ministrskega sveta št. 14.301-I od 1. aprila 1934. leta. Če pa preneha na tej osnovi razlika v izplačilu zmanjšane plače, veljajo tudi zanje določbe 1. odstavka. Pogodbenim uradnikom, honorarnim uslužbencem in dnevničarjem se znižajo mesečne brutto nagrade in sicer: a) za 8 odst., če znašajo nad 4000 mesečno; b) za 7 odst., če nagrade presegajo 3000 Din mesečno; c) za 6 odst., če nagrade presegajo 2000 Din mesečno; d) za 5 odst., če nagrade presegajo 1300 Din mesečno; e) za 4 odst., če nagrade presegajo 900 Din mesečno. Specialne doklade v denarju, stalni honorarji in nagrade, kakor tudi tantijeme, ki se na kakršnikoli osnovi izplačujejo državnim

uslužbencem in upokojenecem poleg njihovih rednih prejemkov, se znižajo za 20 odst. To ne velja za tiste posebne doklade, ki so namenjene pokritju materialnih potreb, kakor n. pr. doklade za vzdrževanje avtomobila, doklade za obleko, za slugo, za konje in podobno.

V vseh določbah, ki govore o osebnih in rodbinskih draginjskih dokladah, je treba besedo »draginjske« črtati.

Glede ureditve prejemkov banovinskih in občinskih uslužbencem in upokojenecem, kakor tudi uslužbencem direktij rečne plovbe, državnih posestev Belje in Topolovac in državne tovarne za sladkor na Čukarici bodo izdali pristojni ministri in bani v svojem delokrogu potrebne navedbe tako, da pripadajo znižani prejemki od 1. oktobra 1935.

Ta odredba dobi obvezno moč z dnem razglasitve v »Službenih Novinah« in jo je izvajati od 1. oktobra 1935.

Okoliški problemi

Studenške občinske zadeve

Poročilo z občinske seje

Na občinski seji studenške občine v sredo 18. t. m. je najprej poročal župan A. Kaloh. Most čez potok iz Studencev v Radvanje je gotov, cesta je z gramozom posuta in bo v nekaj dneh predana prometu. Stroški znašajo 4000 Din. Na obrežju se je delo pri opornem zidu ustavilo, ker ni več denarja na razpalo, vendar je nevarnost zaenkrat odstranjena. Cesta, ki vodi do pralnice g. Remerja, je temeljito popravljena.

Stedijo poročila odsekov. Za cestni odsek poroča g. Omulec, ki je dal ceste očistiti in temeljito popraviti. Nekatere ceste so še potrebne popravila, vendar so se najnujnejša dela zaenkrat završila. Za ubožni odsek poroča odbornik Kac. Mesečni izdatki za občinske uboge znašajo 5753 Din. Za kmetijski odsek poroča odbornik Kolnik, da si hoče nabaviti odsek nekaj poljedelskega orodja. Na razpolago ima 1885 Din. Blagajnik g. Pušnik omenja, da prihajajo občinske doklade neredno, za zadnja dva meseca ni bilo od davčne oblasti nikakršnega nakazila.

Prošnje za razširjenje, oziroma napeljavo električnega toka se bodo upoštevale. Parcelacija s dovoli g. Kolniku v Studencih in g. Žunku v Radvanju. Upokojeni sodni oficijal Franc Podgoršek v Novi vasi dobi domovinsko pravico, zagotovila inozemca Alojzija Sinek in Maks Brökl.

Studenci — Radvanje

Obpravavala se je tudi akcija pobiranja podpisov za odcepitev Radvanja od

občine Studenci. Odbornik Ropre je soglasno z ostalimi radvanjskimi odborniki izjavil, da omenjena akcija ni nikakršna nezaupnica sedanjemu studenškemu odboru. Gre za osamosvojitve občine Radvanje, ne pa za združitev s Teznom. Predsednik Kaloh je s to izjavo vzel na znanje z zadovoljstvom ter je izrazil začudenje Studenčanov, da ni mogli zaslužiti nezaupanje od strani Radvanja ter nadalje navajal sledeče momente, ki govorijo v prid naklonjenosti Studenčano do Radvanja: Studenci imajo 4737 prebivalcev, Radvanje 2303. Studenci bi morali imeti 20 odbornikov, Radvanje 10, sedaj pa ima vsaka občina polovico odbornikov. Nadalje se je po združitvi sklenilo, da se ubožna podpora zviša za 100 odst. Elektrifikacija Radvanja se je izvršila in se bo izpopolnila. Ceste so se pogramozile, tako da niso bile radvanjske ceste 8 let tako popravljene. Pokopališka mrtvašnica se je popravila, napravile so se stopnice k ribniku, povečalo pa se bo tudi pokop. lišče. Radvanjski mosti so se popravili. Šolski proračuni so v primeri s številom od prebivalstva višji od studenških. Skupno znašata 182.744 Din, to je 32,6 odst. višji od studenških.

Slejkoprej soglasje

Po daljši debati se je soglasno ugotovilo, da ni med radvanjskimi in studenškimi odborniki nikakršnega nesoglasja, ampak da je želja Radvančanov in Studenčanov, da imajo samostojni občini.

Sokolske veste

Zbor načelnikov Sokolskega okrožja Maribor desni breg

V nedeljo 15. septembra se je vršil celodnevni sestanek načelnikov in načelnic sokolskih edinic na desnem bregu Drave v Studencih. Od 20 edinic v okrožju je bilo navzočih 26 zastopnikov 14 društev in čet.

4. Načelnik okrožja br. Ledinek je poročal o nastopih in tekmah v okrožjih. Izrekel je pohvalo telovadcu, članom, varasčaja in deci, ki so vzorno in disciplinirano nastopili na okrožnem zletu na Pragerskem. Ugotovil je dalje, da se nastopi vidno izpopolnjujejo, tako glede izvedbe, števila nastopajočih in sporeda. Posebno uspeli nastopi so bili v Zgornji Polskavi, Slov. Bistrici in v Limbušu. Tudi pri tekmah so edince okrožja dobro sodelovale. V bodoče bo župa in okrožje zastavila vse sile, da se tekmovale vaje tako prirede, da bodo mogle tudi edince iz naših deželskih krajev, ki nimajo danih vseh pogojev za tekme v sedanjih obliki, sodelovati.

2. O delu in sestavi društvenega prednjaškega zbora, ki je jedro sokolske edince, je poročal in dal navodila okrožni podnačelnik br. Zej.

3. Ker je bil okrožni načelnik službeno premeščena, je zbor izvolil za načelnico s. Danilo Deklevovo, a za njeno namestnico s. Marijo Zejevo.

4. Župni podnačelnik br. Hočevar je

govoril o »Vzgoji naraščaja«, nakar je br. Drago Kovačič z oddelkom moškega naraščaja Sokolskega društva Studenci predvajal vzorno telovadno uro. Vsi prisotni so bili navdušeni za strunni nastop mladih sokolskih sil, ki rastejo, se razvijajo in krepe v sokolske borce.

V delu od 9.—12. in od 14.—17. ure je naglo minil dan in z obljubo v dušah, da naše delo poglobimo in strnemo, so se bratje in sestre vrnili v svoja sokolska gnezda: S pogumom v oči, v pesteh moč, v srcu jubezen do domovine — koraka Sokolstvo svojo ravnc pot.

5. Sklepi:

a) 13. oktobra kolesarski izlet okrožja preko Ptuja k Sv. Marijeti na Dravskem polju;

b) ker je 6. oktobr. zbor društvenih načelnikov, se vrše tekme dece pomladi.

c) prihodnji delovni sestanek okrožju bo meseca decembra. Zdravo! L. M.

Ptujske novice

Nezgode. Hudo se je ponesrečil 55-letni Franc Njivar, posestnik v Braslovcih pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah. Pri sekanju drv v gozdu ga je oplazila težka veja po desni roki in ga tako nevarno ranila, da so ga morali spraviti v ptujsko bolnišnico. — V isti zavod so spravili tudi 76-letnega Antona Stegerja, občinskega reveža iz Budine. Padel je z lestve več metrov globoko in si zlomil levo nogo ter se razen tega nevarno poškodoval po celem telesu.

Mariborske novice

Obsojeni ponarejevalci kovancev

Zanimiva kazenska razprava pred mariborskim okrožnim sodiščem — Huda kazen: šest let in pol težke ječe — Načrt sta skovala za samostanskimi zidovi

Ko bi ne imel denar tolike vrednosti in če bi človeška strast in potreba po denarju bila manjša, koliko manj bi bilo v ječah roparjev, vlomilcev in tatov, pa tudi ponarejevalcev, ki so zločinci svoje vrste, bi današnja kriminalistika ne beležila v takem številu. Pred mariborskim okrožnim sodiščem so se že zagovarjali nevarni ponarejevalci, pravi moštari, ki so jim sodniki dokazali krivdo in jih hudo obsodili. Poteki takih razprav so vselej zelo zanimivi, saj je znano, da so ponarejevalci »briltni« ljudje, ki se znajo spretno zagovarjati, priče pa jih ponavadi nikoli ne obremenjujejo, ker uživajo še danes med ljudstvom posebno simpatije.

Zanimiva je bila tudi včerajšnja kazenska razprava pred malim senatom mariborskega okrožnega sodišča. Na zatonji klopi sta sedela 56-letni mehanik Marko Divjak in 36-letni hlapec Ignac Valentinčič s Hajdine pri Ptujju, ki jima je očital državni tožilec zločinstvo ponarejanja denarja. Soobtoženih pa je bilo še šest oseb, in sicer posestnika Franciška in Ignac Rojč iz Arje vasi, posestnik Jožef Kovačič iz Jablan ter posestnica Marija Teršeličeva in njeni hčerki Ančka in Tončka iz Skopice pri Krški vasi radi skrivanja obtožencev in razpečevanja. Proti posestnikom Franciški in Ivanu Rojcu je bilo postopanje izloženo, ker nista prišla k obravnavi.

Na vprašanje, ali so krivi, so vsi odgovorili: »Ne!« Toda državni tožilec je trdil drugače. Na podlagi dokazov, ki jih je zbral, se je moralo sodišče prepričati o njihovi krivdi. V precej obširni obtožbi je državni tožilec navajal, da je bil duša ponarejalne akcije 56-letni mehanik Marko Divjak, ki mu je pomagal njegov znanec 36-letni hlapec Ignac Valentinčič. Divjak je praktičen človek. Izučil se je za mehanika in je nekaj let služboval celo v Nemčiji, kjer je spopolnil svoje znanje o vlivanju kovin. Pred leti se je vrnil v domovino in je bil nekaj časa zaposlen v ptujskem minoritskem samostanu kot monter. Tu se je seznanil s strežnikom Ignacom Valentinčičem. Za nemimi samostanskimi zidovi sta skovala skupno načrte za lepšo bodočnost.

Ko je Divjak razkril svojemu prijatelju skrivnost, se je Valentinčič naravnost navdušil in nista mogla več zdržati za samostanskimi zidovi. Valentinčič si je poiskal službo zavarovalnega agenta. Ko je podedoval po očetu nekaj denarja, sta z Divjakom najela skromno stanovanje na Sp. Hajdini. Nabavila sta si potrebno orodje in material. V tla sta izkopala precej veliko luknjo, kjer sta shranjevala vse potrebščine za vlivanje 20-dinarskih kovancev. Odlivki so bili slabi in nista imela sreče. Orožniki so potrkali na njuna vrata. Oba sta se morala zagovarjati pred ptujskim okrajnim sodiščem, ki pa ju je kmalu izpustilo na svobodo.

V ptujski okolici se nista več čutila varna. Za nekaj dni jima je dal streho posestnik Jože Kovačič v Jablanah. Tu je Divjak izdelal načrt za stroj, s katerim sta pozneje »zobčala« odlivke. Od Kovačiča sta se preselila v Skopice k vdovi Teršeličevi, ki je imela hčerki Ančko in Tončko. Ke sta bili dekleti še mladi, jima nista zaupala in sta se sredi letošnjega zime preselila k posestniku Rojcu v Arjo vas pri Celju. Pri Rojcu sta si uredila skromno »kovačnico« in pričela »kovati«. Odlivki 20-dinarskih bankovcev so bili boljši od prvih. Rojčeva žena Franciška jih je spravljala nekaj časa srečno v promet. Vendar pa niso bili izdelani tako dobro, da bi jima ne prišli na sled varnostni organi. Divjak in Valentinčič sta trdila, da sta izdelala okrog 120 komadov, ki so deloma prišli v promet.

Pod težo dokazov sta se končno vdalila oba glavna obtožena Divjak in Valentinčič, ter priznala, da sta izdelovala 20-dinarske kovance. Tudi sta priznala, da jih je spravljala v promet Rojčeva žena. Na podlagi dokazov in priznanja je sodišče obsodilo Marka Divjaka na 4 leta težke ječe in na izgubo častnih pravic za dobo 4 let, Ignaca Valentinčiča na 2 in pol let težke ječe in na izgubo častnih pravic za dobo 3 let, posestnika Josipa Kovačiča na 5 mesecev strogega zapora in na izgubo častnih pravic za dobo 2 let, vse tri Teršeličeve pa so bile oproščene krivde in kazni.

Zloglasni Košanec v Avstriji?

Košanec, ki je pobegnil iz celjske jetnišnice in ustrelil paznika, je ušel v Avstrijo — Pri nas je izvršil več vlovov in tatvin — Tudi v Gradcu ga zasledujejo — Zloglasni Pajman njegov vlomilski tovariš

Nedavno smo poročali, da si naše oblasti na vso moč prizadevajo, da bi dobile v svoje roke zloglasnega in že mnogokrat kaznovanega vlomilca, tata in morilca Franca Košajnc, ki je šele 37 let star, pa ima na vesti že toliko težkih zločinov.

Košanec se je rodil v Gradcu in so mu zato tankaj dobro poznane razmere. Tam je tudi pričel svoje nepošteno življenje in je izvršil tri velike vlomne tatvine v družbi svoje vlomilske tolpe. Navpril je trgovcem za več deset tisoč šilingov škode, nato pa pobegnil preko meje v Jugoslavijo. Tu pa so ga zaradi nekega velika vroma aretirali in leta 1925. je bil Kašajnc v Celju obsojen na 9 let težke ječe. V jetnišnici je Košajnc nekoč napadel paznika, ga razorožil in z njegovim samokresom umoril, nato pa pobegnil. Toda ubežnika so kmalu zopet prijeli in je Košajnc kazen prestal šele lani ter prišel nato v Maribor, kjer ima na Pobrežki cesti svojo staro nesrečno mater, ki ji sin tako greni življenje. Tudi tu je nadaljeval svoj vlomilski poklic in ga ni kazen prav nič izmodrila. Po poklicu natakari, ni bil vajen nobenega dela, pa se je zopet vdal tatvinam. Tako je v juliju izvršil v Gradcu zopet več vlovov ter vselej pravočasno pobegnil preko meje. Avgusta pa se je spajdašil z nevarnim vlomilcem Pajmanom in vlo-

mil v vilo mariborskega trgovca Šmida v Limbušu ter napravil okoli 15.000 Din škode. V zadnjem času je tudi v mariborski okolici na več krajih vlomil ter sta bila Košajnc in Pajman pravi strah Maribora.

Te dni so napravile mariborske varnostne oblasti lov na oba vlomilca, zato sta začutila, da jima je Maribor nevaren, pa sta pobegnila v Avstrijo, kjer ju tudi že zasledujejo.

Grob pri grobu. V starosti 72 let je umrla posestnica in trgovka Marija Inkretova. V splošni bolnišnici je preminula v cvetu mladosti Kristina Baucon, stara 21 let. Žalujočim naše toplo sočutje!

Poziv hišnim posestnikom! Državno uradništvo je nanovo zadel hud udarec z znižanjem njihovih že itak skromnih plač. Pričenja se iskanje cenejših stanovanj, kar je samo ob sebi umljivo, da se redukcija paralizira Državno uradništvo je najvestnejši plačnik stanovanj, saj čim dobi plačo, jo nese najprej hišnemu posestniku za stanovanje. S preseljevanjem imajo tudi hišni posestniki mnogo izgube, kajti plačati morajo za tako za pogodbo in v mnogih primerih ostane stanovanje en ali več mesecev prazno. Zaradi tega apeliramo na uvidnost hišnih posestnikov, da s 1. ok-

tobrom znižajo cene stanovanjem, posebno še uradnikom, ki bodo sicer gospodarsko popolnoma uničeni. Društvo najemnikov stanovanj in poslovnih lokalov za Maribor in okolico.

Seznam o davčnih osnovah zavezanec, katerih predmeti se bodo razpravljali pred davčnim odborom, razgrnjen na vpogled. Na podlagi določil čl. 116 zakona o neposrednih davkih z dne 8. II. 1928 (Ur. I, št. 75-26 z dne 15. III. 1928) se razglašajo, da bodo od 17. septembra do 26. septembra 1935 od 8. do 12. ure v vložišču mestnega poglavarstva razgrnjeni sezname o davčnih osnovah zavezanec, o katerih predmetih bo razpravljal davčni odbor. Dan razprave bo od 1. X. do 14. X. 1935 z začetkom ob 8.30 uri, in sicer bo davčni odbor razpravljal po vrstnem redu, ki je razviden v 4. razpredelku razgrnjenih seznamov. Davčni zavezanci se posebno opozarjajo na odstavek 6, 7, 8 in 9 zakona o neposrednih davkih.

Z gradnjo novih šol v magdalenskem predmestju so pričeli danes jutraj. Gradnja bo pod streho v 70 dneh.

Nov razgledni stolp v Sv. Pankraciju se bo blagoslovil v nedeljo 22. t. m. Tudi se bo v nedeljo dne 22. t. m. slovesno blagoslovila prenovljena kapelica Sv. Antona pod Sv. Bolfenkom na Pohorju. V nedeljo 22. t. m. se blagoslovi tudi kapela na Kalvariji.

Spopolnitev kopalniškega inventarja. Na svoji včerajšnji seji je ravnateljstvo MP sklenilo, da se nabavi za mestno kopalnišče nove otomane.

Vstopnico bo moral imeti, kdor bo hotel jutri prisostvovati procesu proti krojaču I. Sušeršiču, ki je obtožen radi dvojnega umora.

HALC — HALO! Vse šolske knjige, najcenejše zvezke, svinčnike, perešnike dobite na Aleksandrovi cesti 13 v knjigarni Tiskovne zadruge. Starši, učenci, ogledajte si našo zalogo!

STARŠI! UČENCI! POCENI vse šolske potrebščine! Kje? Na Aleksandrovi c. 13 v knjigarni Tiskovne zadruge. Prepričajte se!

Ekskurzijo v tovarno Jugosvila priredi društvo jugoslovanskih akademikov v Mariboru v petek 20. t. m. Zbirališče ob pol 10. uri pred kavarno »Jadrana«.

Zveza Maistrovih borcev priredi v soboto 5. oktobra v vseh prostorih Narodnega doma prvi svoj zabavni večer z vinsko trgatvijo za svoje člane in za vse prijatelje Maistrovih borcev. Prosimo društva, da se ozirajo na to prireditve.

Nočno lekarniško službo imata danes Sirakova in Savostova lekarna, jutri v petek pa Minašikova in Königova lekarna.

Mrliču zvonil — sam umrl. Mežnar Jurij Novak, star 68 let iz Sladke gore, se je vzpel v zvonik in zvonil mrliču. Čim je odzvonil, pa se je zrušil na tla. Bil je mrtev; zadela ga je kap.

Zaradi cehe — kri. V neki gostilni v Mlinski ulici je prišlo snoči pri plačevanju zapitka do krvavega pretoka, v katerem je posegla tudi mlada in brhka gostilničarjeva hčerka. Pri pretepu je obležal Friderik G. z zevajočo rano na roki. Posredovati je moral stražnik.

Smola mladega kolesarja. Včeraj se je na Pobrežju težko ponesrečil 14-letni učenec Ivan Fras od Sv. Marjete. Ko se je peljal po nekem klancu na Pobrežju, je izgubil oblast nad krmilom in padel s kolesa ter se močno poškodoval na glavi, tako da so ga morali reševalci prepeljati v bolnišnico.

Žeparska zalega. Višjemu davčnemu kontrolorju v pokoju je včeraj na mariborskem trgu neznan žepar izmaknil denarnico, v kateri je bilo nekaj denarja.

Tatvina v starinarni. Neznanec je včeraj popoldne ukradel v Schellovi starinarni na Koroški cesti 350 Din vreden ženski zimski plašč. Tatvina je prijavljena policiji.

Zaloga slame je pogorela posestniku Aleksandru Zupaneku v Šalovcih. Škoda trpi okoli 2000 Din.

Štiri vole je hotel furtimaški spraviti preko meje najemnik Peter O. Ko je prišel preko meje, so mu jih zalepili, pa tudi z oblastvi bo imel opravka radi tihotapstva.

Mariborsko vreme. Maksimalna temperatura 13,8, minimalna 8,5, relativna vlaga 83, padavine 5,4, barometer 741.

GRAJSKI KINO Telefon 22-19

Od danes dalje sijajna veseloigra

„Žene, ki se ne udajo“

Na planinah ni greha.

Pride AMPHITRYON. Willy Fritsch, Käthe Gold, Adele Sandrock in Paul Kemp.

Kino Union. Danes zadnjič »Žrtev ljubezni«, dunajski film prekrasne vsebine z Luiso Ullrichovo in Hansom Moserjem.

Narodno gledališče

Gledališka sezona se bliža. Še dobrih deset dni in otvoritvena predstava bo tu. Zato se čim prej odločite za gledališki abonma, ki vam napram večerni vstopnini prihrani mnogo denarja, ki vam pa letos poleg 21 drugih uprizoritev zagotavlja tudi gostovajne ljubljanske opere s »Seviljskim brivcem«. Že sam pričetek sezone prinaša zelo kvaliteten repertoar. Za otvoritev uprizore Dostojevskega »Brate Karamazove«, ki so dramizacija enega izmed najmočnejših poglavij svetovnega romana. Druga predstava bo znamenita Molierejeva komedija »Tartuffe«, a tretja drama redke elementarne moči, delo Švicarja Arxa »Izdaja pri Novari«, ki jo je režiral absolvent dunajske igralske akademije Peter Malec kot gost.

Samo še danes, v četrtek, 19. IX. hrani gledališka blagajna lanskim abonentom dosedanja mesta! Jutri bodo vsa mesta na razpolago novim abonentom.

Razne vesti

Dr. Vojan Marinković umrl. Včeraj popoldne je umrl v Beogradu bivši ministrski predsednik, dolgoletni narodni poslanec in zunanji minister, eden izmed glavnih voditeljev nekdanje demokratske stranke, prvi podpredsednik JNS dr. Vojan Marinković. Pokojni je igral v našem povojnem političnem življenju vodilno vlogo, bil je eden izmed naših največjih mož in državnikov. Za seboj zapušča globoke sledove svojega političnega in državniškega delovanja. Njegovo ime bo svetlo in trajno zapisano v zgodovini našega naroda in naše države.

Romunski pevci po Jugoslaviji. V novembru priredi pevsko društvo »Carmen« iz Bukarešte turnejo po naši državi. Nastopili bodo tudi v Ljubljani.

Pomorska razstava »Naš Jadran«, ki jo je priredila v okviru letošnjega jesenskega Ljubljanskega velesejma Jadranska straža, bo zopet odprta v petek, soboto in nedeljo, to je 20., 21. in 22. t. m. Tako bo omogočeno, da si bodo to razstavo ogledali tudi oni, ki to med velesejmom niso mogli. Na to opozarjamo zlasti ravnateljstva naših srednjih in drugih šol.

Na avstrijski stran gradnjo avtomobilsko cesto, in sicer pojde ta cesta na črti Ivnik—Lovrenc—Jernej—Sv. Ožbald—Ivnik.

Ponarejeni 10 dinarski kovanci so se pojavili te dni v Murski Soboti. Za ponarejevalci se vršijo poizvedbe.

Oblonšek obsojen. Brusača Antona Oblonška je zagrebško okrožno sodišče obsodilo na 18 let robije, ker je nevarno ranil svojo ljubico Korenovo in usmrtil njeno prijateljico Pekšičevo. Oblonšek se je kakor znano potikal svojčas po umoru nekaj dni po Mariboru.

Ciganj so odpeljali 7letno deklico Zofijo Zofič iz vasi Rajnova pri Banjaluki.

Poplava Splita. Nad Splitom so se več raj utrgali oblaki. Ulice so bile v trenutku vse pod vodo, voda je prodrla v hiše. Intenziteta deževja je znašala v eni sekundi 355 litrov. Razrušeno je ponekod tudi zidovje.

Povečana slovenska mesta. Po načrtu o združitvi neposrednih okolici z mesti se je doslej izvršila komasacija že v Celju in v Ljubljani. Ljubljana šteje sedaj s priključeno okolico preko 80.000 prebivalcev, najbrže okoli 83.000. Celje pa je tudi že prekoračilo število 19.000 in se bliža 20.000. Ako se priključi neposredna okolica tudi Mariboru in Ptujju, kar se bo baje zgodilo že te dni, bo štel tako povečani Maribor okoli 50.000 prebivalcev, Ptuj jih bo pa imel 8 do 10.000. Vsa štiri slovenska mesta bodo torej imela skupaj okoli 160.000 prebivalcev.

MARIJ SKALAN

ROMAN

Sida Silanova

Hotel sem Te sam poiskati in Te prositi, da postaneš čimprej moja žena. Sedlal sem že konja, da pojezdim k Tebi, ko se je naenkrat pojavil pred menoj Tvoj oče in me prosil za razgovor.

„Vi ljubite mojo hčer, gospod doktor, in ona ljubi vas.“ je dejal ubito.

„Da,“ sem odgovoril, „in pravkar sem hotel k vam, da poprosim za njeno roko.“

„Pa veste, da je postala beračica?“
„To me prav nič ne ovira; nasprotno, še podžiga me. Nisem je vzljubil zaradi bogastva.“

„Plemenito,“ je odgovoril Tvoj oče, „toda za vsem je še nekaj drugega: niste edini. Sido ljubi tudi Ervin Rogan, ki ji ne nudi le svoje roke, ampak tudi vrnitev vsega izgubljenega premoženja. Še več, vsega tega ne nudi le njej, marveč tudi meni. Vi ji tega ne morete dati, še manj pa morete vrniti meni moj izgubljeni položaj. A to hočem! Brez tega nikoli ne dovolim nikomur zakonske zveze s Sido. Proces bo zelo kratak: ako je ne prepustite Ervinu Roganu, si poženem kroglo v glavo. Tu je nabita pištola...“

Segel je v žep in mi jo pokazal. Potem je nadaljeval:

„Šele potem se lahko poročite z njo. Toda zavedajte se, da bo za vse čase nad vami mora odgovornosti za mojo smrt. Kadarkoli se ji boste približali, kadarkoli jo boste objeli ali poljubili, se boste spomnili, da ste ji ubili očeta. Zelo dvomim, gospod doktor, da bi ob tej zavešti mogli biti kdaj srečni z njo. Tem manj še, ker bom poskrbel, da bo tudi ona izvedela za to in za svojo soodgovornost. Ako se torej hočete z njo poročiti, morate prej mene umoriti. Hočete to?“

Menda Ti ni treba razlagati, kako strašen je bil zame tisti trenutek? Mislim sem, da zblaznim. Bil sem postavljen pred strašno odločitev: pustiti Tebe ali umoriti Tvojega očeta... In vendar sem še kolebal, tako velika je bila moja ljubezen do Tebe. Toda naposled sem se vdal in mu z moško besedo obljubil, da Ti ničesar ne povem o njegovem obisku pri meni in Te z obotavljajem poizkusim pripraviti do tega, da me pustiš.

Ko si bila kmalu nato pri meni, sem izpolnil Tvojem očetu dano obljubo, da si sem sprva hotel le preizkusiti moč Tvoje ljubezni do mene. Kaj sem tedaj

razgovora sem pa že omahoval, in ko si mi zalučala v obraz one strašne besede, je bila moja moč strta. Planil sem za Teboj, da Ti povem resnico, a ti me nisi več poslušala. Skočila si na konja in zdirjala kakor blazna od mene. Hotel sem za Teboj, a Tvojemu očetu dana obljuba mi je ohromela noge in voljo. Vdal sem se v usodo, misleč, da nisem s tem le rešil življenje Tvojem očetu, ampak osrečil tudi Tebe. Morda bi bila brez Silanovine nesrečna in bi mi še kdaj očitala, da sem Ti onemogočil vrnitev bogastva.

Tvoje postopanje pa je sedaj zlomilo moje moči in nisem se mogel premagati. Napisal sem Ti to pismo, da izmijem iz Tvojih oči blato, ki ga vidiš na meni. Ne zaradi tega, da bi Ti oteževal položaj, o ne, samo zaradi želje po tem, da me ne bi več sodila in zaničevala.

Sedaj, ko si zaročena z Roganom in postaneš kmalu njegova žena, me Tvojem očetu dana obljuba itak ne veže več tako, kakor me je takrat, da si še vedno očitam besedolomstvo. Odpusti mi zato! Ne obsojaj me in bodi srečna! Prepričan sem, da zaslužiš srečo in predvsem to, da Ti Tvoj ženini in bodoči mož docela nadomesti mene in mojo ljubezen. Zato poslednji — Zbogom!

Danilo.

Sidi so se ob čitanju vedno bolj meglice oči, in ko je pismo prebrala do konca, je krčevito zaihtela.

»Danilo me je torej zares ljubil in se je žrtvoval...« je vzkliznila med ihtenjem. »Žrtvoval za očeta in za Silanovino, kakor jaz... Oba sva žrtvi, dve strašni žrtvi. Odpusti mi...«

V dveh gostih curkih so ji lile solze po licih, kakor da bi hotele izmisti bolečino, ki je pekla Sidiño dušo, v kateri so si s filmsko naglico sledila najgorenkejša čustva, ustvarjajoča divja razpoloženja. Pozabila je, da je Ervinova žena. Misli je samo še na Danila:

»Ko bi bil sedaj tu... Padla bi pred njim na kolena, oklenila bi se njegovih nog in ga prosila odpuščanja. Kako kruta sem bila. Kako sem ga žalila. In on je trpel, plemenit... Ne, saj nisem bila vredna njegove ljubezni...«

Konj se je naveličal stanja, pomikal se je dalje, prišel na ozko skoraj skrito stezo in zavil po njej proti vozni poti, vodeči k Jasnici in dalje dol k Silanovini. Toda stopal je počasi in zamišljeno, kakor da bi vedel kaj se dogaja v Sidiño duši in bi sočustvovalče trpel z njo.

»Kaj naj storim?« se je domislila naposled? Naj pohitim k niemu in ga prosim odpuščanja? Ne, tega ne morem, ne smem. Naj mu pišem? Ko bi izvedel Ervin... Moj Bog, kaj naj potem storim?«

In v tem razmišljanju se je nenadoma zalotila sredi čustvovanja, ki so ji rodila težko, usodno vprašanje:

Iz življenja in sveta

Dežela, v katero so uprte oči sveta

Patriarhalčno in anahronistično cesarstvo sredi črne afriške celine, ki bi se ga rada polastila fašistična Italija

Vojna nevarnost v vzhodni Afriki, ki izzove lahko vsak trenutek pričetek spopadov med Italijo in Abesinijo, vzbuja tudi pri nas čedalje večje zanimanje za Abesinijo. Ne bo torej odveč, ako povemo o njej nekaj zanimivosti.

Lega Abesinije in podnebje.

Abesinija meri 907.000 kvadratnih kilometrov in nima enotnega pokrajinskega lica. Severovzhodni in jugovzhodni del, torej ozemlja, ki meje na južni del italijanske Eritreje ter na francosko, angleško in italijansko Somalijo, zavzema približno četrtino vse države in je zlasti v južno-vzhodnem delu puščava brez vode. To brezpomembno ozemlje bi Abesinija gotovo rada odstopila Italiji. Druge pokrajine so pa gorate in dokaj rodovitne, tam je tudi dovolj vode za živinorejo in poljedelstvo. Vegetacija je bujna zlasti v krajih nad 2000 m nad morsk gladino, ki spominjajo bolj na srednjeevropske dežele, nego na Afriko. Abesinci radi prebivajo v teh visokih krajih z zdravim podnebjem in tudi Evropeci se počutijo tam dobro.

Različna ljudstva temnega cesarstva.

Kakor dežela so različni tudi njeni prebivalci. Vlagajoče plemo so Amhari, narod semitskega izvora, naseljeni v sredini in na severu države. Po številu naimočnejše plemo so pa Galli, živeči tudi v sredini in na jugu države, čisto pomešani z Amhari. Na vzhodu prebivajo divja nomadska plemena Somalcev in Tigrancev. Na zapadu živeči plemeni Wolamov in Sudancev tudi nista na najboljšem glasu. Delovne moči daje večinoma plemo Gurage. Omeniti je treba še židovsko plemo Falašev. Vse kaže, da so nudile abesinske gore skozi stoletja zavetišče najrazličnejšim plemenom pred arabskimi preganjalci in zato naletimo zdaj na razmeroma majhnem ozemlju na ostanke najrazličnejših, nekoč morda velikih in močnih narodov.

Verske in socialne razmere.

Vladajoči Amhari so koptiške vere. Cerkveni poglavar ni cesar, kakor bi človek mislil, temveč knezoškoč, nazvan abuna. Vzhodna plemena so mohamedanske vere, druga, ki so v veliki večini, so pa poganska. Povsod, tako v veri, kakor tudi v jeziku, se pa kaže mohamedanski ali arabski vpliv. Kato-

liški misijonarji stoje tu pred težko nalogo in njihovo prizadevanje bi bilo vredno večjih uspehov. Država je urejena fevdalno in razdeljena na več pokrajin. V poedinah pokrajinah vladajo poglavarji plemen in njihovi vazali. Prebivalci so prav za prav sužnji v pravem pomenu besede, ker zemlja ni njihova, temveč jo imajo samo v najemu. Poglavarju morajo plačevati desetino, na njihovo povelje se morajo udeleževati skupnega dela ali pa odriniti na vojno. Poglavarji so tudi sodniki svojega ljudstva v prvi, pogosto pa tudi v zadnji instanci. Abesinija je urejena približno tako, kakor so bile urejene evropske države v srednjem veku. Tu najdeš še vedno sledove cehovstva.

Rodbinsko življenje.

Rodbinsko življenje je pri vseh plemenih čisto patriarhalno. Amhari žive pred zakonom v enoženstvu, druge njihove žene so pa služkinje prve. Mohamedanska in poganska plemena žive v mnogoženstvu, v kolikor jim to seveda dovoljujejo gmotne razmere. Vprašanje otrok je rešeno kaj enostavno. Čim več jih ima žena, tem več je vredna, kajti otroci pomenijo delovno moč in razmnožitev rodu, torej bogastvo. Alimentov v Abesiniji ne poznajo. Zakon in ločitev sta privatno-pravni zadevi.

Obleka in orožje.

Obleka Amharov obstoja iz zelo ozkih bombaževinastih hlač bele barve, prepasanih v pasu in z dolge srajce iz enakega blaga in tudi z zelo ozkimi rokavi, ki se nosi povrh. Ta obleka se imenuje lips-perilo. Čez to obleko se nosi neke vrste rimska toga, široka bela halja iz bombaževinaste tkanine, nazvana šama. Premožnejši Abesinci nosijo še krajše pelerine iz trpežne rjave tkanine domačega izdelka. Ženske nosijo dolge platnene obleke, prepasane v pasu, na vratu pa amulet proti zlim duhovom in boleznim. Koral in podobnih okraskov Abesinci nimajo radi. Vsak Amhar si želi puško, pas z naboji in sabljo. To nosi s seboj od jutra do večera ali pa tudi ponoči ko spi. Manj kulturna plemena si sama delajo obleke iz ustrojenih kož.

Prehrana in viri dohodkov.

Hrana Amharov obstoja iz velikih kvašenih blincev, nazvanih inžera, mo-

čno začinjene omake, zvane vot in zelo mastnega svinjskega mesa. Alkoholne pijače so pivo-tala, spominjajoče na našo postano, tedeh dni staro pivo, in nekoliko boljše medica ali tedž. Mnogi cerkveni posti, ki se jih strogo drže, omogočajo Amharom dobro prebavo. Zanimivo je, da so mnoga plemena skoraj popolni vegetarijani. Amhari, zlasti oni v glavnem mestu, niso posebno marljivo. Oni so večinoma državni uradniki,

Pobrezške novice

Poslednji mož na Pobrezkem odru

Preteklo nedeljo je otvorilo tukajšnje društvo Rdečega križa, v okviru tedna Rdečega križa v prenovljeni Renčljev dvorani novo gledališko sezono s prav dobro uspelo Svoboda-Govekarjevo tri-dejansko veseligrro »Poslednji mož«. Igra sama bi gotovo toliko ne vžgala, ako je ne bi predvajali spretni gledališki diletanti. Saj komičnega zapletljaja, ki bi tvoril jedro igre, niti ni. Pač pa ima igra mimo več manjših zapletkov, ki se sproti razjasnujejo, prav lepo podan vzgojni moment.

Po lepih uvodnih besedah učitelja g. Fr. Kerhanka, ki so do podrobnosti razjasnile bistvo in humani smoter Rdečega križa, je sledilo efektno igranje igre, ki jo je prav spretno režiral kot gost g. Butolen, ki je igral tudi vlogo ing. Sodana. Boljši kot igralec se je izkazal kot režiser. Vloge je razdelil prav posrečeno in jih tudi yestno uvežbal. Premalo je pa posvetil pažnje akustiki dvorane in fonetiki ter je radi tega trpeplo razumevanje govora. Tudi posamezni dialogi so bili za veseligrro nekoliko predolgi, kar je malce dolgočasilo in motilo iluzijo. Odlični in eden najboljših likov večera je bil g. Drago Volk v vlogi vojaškega služnika. Ne samo s svojo odlično masko, nego tudi z mimično in gestikulacijsko igro je zbudil salve smeha. Presenetil nas je pa tokrat tudi

vojaki in trgovci, delajo jim pa podjarmljena plemena. Žive prav za prav od desetine, carin in drugih davščin, ki jih brezobzirno izterjavajo. Če noče ljudstvo plačati, prilrumi v vas soldateska in pobere vse. Seveda pa ljudje včasih nabunkajo tudi vojake, toda takoj pride nova kazenska ekspedicija in potem teče kri. Pod krinko kazenske ekspedicije se tudi večkrat ropa.

g. Tovornik v vlogi Petelina oz. poslednjega moža, le mestoma je pretiraval. Tudi vloga njegove gospe Petelinovke gđc. Katice Lešnik je bila prav dobro podana. Vidi se ji, da poseduje vsled mnogih igralskih nastopov že pravo igralsko rutino. Ljubka v mimični igri in kretnjah je bila gđc. Tilda Volk v vlogi Anice. Tudi ona se vidno razvija na naših gledaliških deskah. Ambicije v celotnem podajanju vloge je pa manjkalo njenemu partnerju g. K. Fricu v vlogi dr. Gaberščeka in pri g. Jošku Mihelacu v vlogi Jaroslava. Oba sta bila za zaročenca preveč mlačna. Mogoče ker jim je bila odmerjena premajhna vloga? Očarala pa je s svojim nastopom gđc. Valerija Volk v vlogi gimnazijske Tončke. Njen korajžni, morda prvi večji nastop je pri publiku simpatično odjeknil, dočim lik Zdenke gđc. Hilarije Kresnik ni bil efekten, ker je bil z aektiranim tonom podan.

Lahko pa rečemo, da so to bile le minimalne vrzeli, ki celokupnega izvajanja niti niso motile, čemur so pripomogle tudi odlične maske in prav okusna inscenacija. Tudi občinstvo je tokrat dokazalo, da ve čeniti trud marljivih gledaliških dobrovoljcev in humane cilje društva Rdečega križa in napolnilo dvorano, morda tudi radi zmernih cen, do poslednjega prostora. Jasno, da tudi viharnega odobravanja in prisrčnega smeha ni manjkalo! Želimo in upamo, da nam ta agilna gledališka dobrovoljska družina pripravi še več tako zabavnih večerov in prijetnih presenečenj! —h.

Prodaj

AFRIK
na veliko in malo najceneje
pri Novaku, Vetrinjska ul. 7,
Koroška c. 8. 4186

PRODAM

približno 100.000 znakm v par
tjrah in posamezno. Nastov v
upravi »Večernika«. 4187

LEP OTROŠKI VOZIČEK
prodaj. Bevc, Studenci, Vrta
na ul. 14, za »Rapidom«. 4196

Sobo odda

LEPO OPREMLJENO SOBO
oddam boljši osebi. Popoviče-
va ulica 13 (ob kadetnici vila)
4191

Stanovanje

SOBO IN KUHINJO
oddam tistemu, ki kupi dobro
ohranjeno pohištvo iz trdega
lesa. Pocen prodaj tudi glo-
bok voziček. Cankarjeva 7,
Studenci. 4192

ODDAM SOBO IN KUHINJO
s 15. oktobrom. Stritarjeva
ul. 30, Studenci. 4190

SOSTANOVALCA
sprejem na hrano in stano-
vanje. Dr. Krekova 2, Studen-
ci. 4195

DVOSOBNO STANOVANJE
tako oddam. Istotam možko
kolo naprodaj. Cankarjeva ul.
34, Pobrežje. 4193

Spomnite se CMD!